

Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace,
se sídlem U Bažantnice 154/19, Poděbrady III, 290 01 Poděbrady, IČO 70 837 091
tel. 325 517 930, fax. 325 517 952, mobil 602 540 913
e-mail: SZUNB@kr-s.cz, podebrady@spec-skola.cz, www.spec-skola.cz

Dlouhodobá preventivní strategie školy

2024 - 2029

Zpracovaly: Mgr. Michaela Šmídová
Mgr. Hana Chadimová

Schválila: Mgr. Pavlína Mladá

Úvod

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem školy. Je součástí ŠVP: Učíme se společně, který vychází z příslušného RVP, dále vychází ze školního řádu Speciální základní školy Poděbrady. Školní preventivní strategie má pomáhat v realizaci efektivní primární prevence na škole.

Obsah

1 Dokumenty určující realizaci školní prevence.....	4
2 Charakteristika školy.....	5
3 Záměr školy a dlouhodobé cíle v oblasti prevence.....	8
4 Strategie školy	9
5 Okruhy prevence	11
6 Personální zajištění školy	11
7 Síť spolupracujících organizací	12
8 Hodnocení.....	13

1 Dokumenty určující realizaci školní prevence

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem vycházejícím z platné legislativy, zvláště pak z těchto dokumentů:

- Školní vzdělávací plán školy
- Školní řád
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. (ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (Příloha č. 3) + Koncepce poskytování poradenských služeb ve škole, č. j.: 27317/2004 – 24
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů č. 383/2005 Sb., č. 112/2006 Sb.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 21 291/2010 – 28
- Metodický pokyn MŠMT k šikanování ve školách, č. j.: č.j. MSMT-21149/2016
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví, č. j. MSMT-780/2024-1
- Informace MPSV k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví, č. j.: 2014/11306 – 231
- § 7 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů nahrazeno Zákon č. 65/2017 Sb.

Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

- Zákon č. 359/199 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003 – 24

- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99 – 22
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, vydáno MŠMT, č. j. 11 691/2004 – 24
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže Čj.: 14514/2000 - 51

2 Charakteristika školy

Naše základní škola zřízená podle §16, odst. 9 školského zákona je určena žákům se specifickými vzdělávacími potřebami.

Škola má 2 budovy.

V současné době 15 tříd základní školy, do kterých jsou děti rozděleny podle věku a podle způsobu vzdělávání.

- 5 tříd základní školy dle §16/9 s minimálními výstupy
- 8 tříd speciální školy
- 2 třídy přípravného stupně
- 3 oddělení školní družiny
- Klubíčko pro děti z přípravného stupně - financováno ze šablony

Vzdělávání dětí a žáků bude zajišťovat 56 pedagogických pracovníků.

Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu:

	Kód a název	Vzdělávací program	poznámky
79-01-B ZÁKLADY VZDĚLÁNÍ	79-01-B/01 Základní škola speciální	ŠVP Pojd' s námi, č.j. 91/2010 vytvořený podle RVP ZŠS	žáci přípravného stupně žáci 1. – 10. ročníku speciální školy

79-01-C ZÁKLADNÍ VZDĚLÁNÍ	79-01-C/01 Základní škola	ŠVP Pojd' s námi, č.j. 1797 /2022/SZUNB vytvořený podle RVP ZV - minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů ze vzdělávání (MDU)	žáci 1. – 9. ročníku s diagnózou lehké mentální postižení, kteří mají MDU v doporučení SPC v rámci podpůrných opatření
		ŠVP Pojd' s námi, č.j. 1797 /2022/SZUNB vytvořený podle RVP ZV - standardní úroveň	žáci bez mentálního postižení

Celkový počet žáků činí 100 žáků a 13 žáků přípravného stupně. Pedagogických pracovníků je 56 a nepedagogických 9 (SPC -7 PP, 1 NP). Ve škole je oddělení školní družiny, Klubíčko pro žáky přípravného stupně, součástí školy je školní jídelna – výdejna. Žákům jsou nabízeny různé odpolední aktivity, klub a zájmové kroužky jako součást ucelené rehabilitační péče, zajišťované organizací Přístav, z.s.

Do výuky jsou zařazovány efektivní metody – kooperativní a projektové vyučování, využívají se informační a komunikační technologie. Věnujeme se problematice environmentální výchovy, vzdělávání a osvětě, práci s výpočetní a komunikační technikou, sociálnímu a kulturnímu rozvoji žáků.

2.1 Metody prevence a aktivity školy

Metody prevence

Primární prevence je realizována třídními učiteli, ŠPP formou projektových dnů a případně externími organizacemi nebo ve spolupráci s nimi (Leccos, Prostor plus, Policie ČR, Městská policie, DDM Symfonie Poděbrady apod.).

Prevence je založena na vizi naší školy, na vzájemném vztahu škola - rodič - žák. Škola se snaží o vzájemnou spolupráci těchto tří složek, protože věří, že je to prevence nejúčinnější.

Škola se snaží pořádat alespoň jednou do roka i přednášku pro rodiče na vybrané preventivní téma. Další aktivity jsou podrobněji popsány v preventivním programu školy (PP).

Dále je prevence realizována v jednotlivých předmětech. Nejčastěji v předmětech ČaS, občanská výchova, výchova ke zdraví. Třídní učitelé kladou důraz na pozitivní vztahy ve třídě. Ve třídách probíhají ranní kruhy a třídnické hodiny.

V rámci nescifické prevence škola usiluje o zvyšování sebevědomí a sebeuvědomění žáků, podporu dobrých vztahů, spolupráci a komunikaci, schopnost říci svůj názor, umět podpořit, vyrovnat se se stresovými situacemi a nepodléhat manipulacím.

V rámci specifické prevence škola pracuje cíleně a zaměřuje se na jednotlivé typy rizikového chování. Využívá k tomu interaktivní, prožitkové a sebezkušenostní metody.

Aktivity reagují na momentální situace.

Akce školy

Škola klade důraz na aktivity pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích:

- Školní výlety
- Škola v přírodě
- Kulturní programy (kina, divadla, sport...)
- Projektové dny – Školní svátek, Den Země, Masopust, Vynášení Moreny apod.
- Projektové vyučování
- Nabídka volnočasových aktivit ve spolupráci s O.S. Přístav a DDM Poděbrady

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy:

- Vánoční jarmark
- Školní svátek
- Besedy pro rodiče - kariérové a právní poradenství, preventivní programy, sexualita dětí s handicapem

Kontaktní místo ve škole a informační nástěnky

Nástěnky s informacemi o preventivních aktivitách a tématech jsou umístěny v obou budovách.

Další informace o preventivních aktivitách školy jsou umístěny na

webových stránkách školy. Nástěnka s aktivitami týkající se prevence je umístěna na nádvoří školy. Na hlavní nástěnce u vstupu do školy jsou umístěny i informace a kontakty na ŠPP.

Informační materiály a odborná literatura je k zapůjčení v ŠPP. Metodik prevence a výchovný poradce je ve spojení s třídními učiteli informuje o preventivních aktivitách školy rodiče.

Učitelův sbor je informován elektronickou cestou na iSborovně a nástěnkou ve sborovně, pravidelně na pedagogických radách a schůzkách učitelů.

2.2 Rizikovost školy z hlediska rizikového chování

Výhodou školy je téměř rodinné prostředí, kde se většina dětí i rodičů mezi sebou zná.

Negativní jevy jsou proto velmi rychle odhaleny. Napomáhá nám i přírodní prostředí, do kterého je škola umístěna (okrajová část města, les v blízkosti).

Úzce mezi sebou spolupracují výchovná poradkyně, metodička prevence a třídní učitelé.

Škola se snaží o řešení všech problémů neprodleně a v co největší spolupráci škola – rodič – žák.

Ve škole je zajištěn dohled o přestávkách, který kontroluje i riziková místa školy. Za tato místa jsou považovány: okolí toalet, prostor u dílen budovy B. Dohled tedy těmto místům věnuje větší pozornost. Dohledy jsou rozepsány i na jídelnu v době obědů.

V případě nečekaných nebo obtížných situací je vytvořen Bezpečnostní a krizový plán školy a Preventivní program, kde je podrobněji rozepsáno, jak postupovat v jednotlivých případech.

3 Záměr školy a dlouhodobé cíle v oblasti prevence

Naším záměrem je rozvoj kompetencí žáků, sociálních dovedností (umění týmové práce - kooperace, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená a efektivní komunikace, schopnost sebereflexe), pozitivní vnímání sebe sama (poznání svých silných stránek) a rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, zodpovědnost, empatie, asertivita). Dále pak efektivní pravidla vzájemného soužití. Učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností (aktivní naslouchání žákům), zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole (dohody) a vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem (proaktivní přístup).

Snažíme se o vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole, vyznáváme otevřenou komunikaci zaměřenou na vytváření přátelských vztahů.

Je pro nás důležitý přístup k informacím a práce s informacemi. Umění používat různé informační zdroje, kriticky hodnotit, porovnat informace a vytváření si vlastního názoru, životního postoje, zpracování vlastní zkušenosti, pocitu a poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních).

Zcela zásadní je pro nás spolupráce celé školy, všech žáků, rodičů, pedagogů (vč. asistentů pedagoga) a vedení školy, důvěra ve vztazích (žák – pedagog – rodič), otevřená komunikace mezi školou a rodiči, spolupráce v rámci pedagogického týmu a propojení školy s dalšími institucemi (odb. pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence, apod.)

Dlouhodobé cíle

- Zlepšovat mezilidské vztahy, podporovat vzájemnou pomoc
- Pěstovat v žácích pocit sounáležitosti k dění v naší škole, pocit hrdosti nad jejími úspěchy
- Pěstovat a důsledně vyžadovat zásady slušného chování
- Cvičit sebeovládání, umění zapojit se a obstát v kolektivu
- Pokračovat v diagnostice vztahů a snažit se o jejich zlepšení
- Zapojovat žáky do mimoškolních aktivit a nastítnit, jak správně trávit volný čas
- Ukázat dětem, jak řešit problémy, zátěžové situace, stanovit si reálný cíl v životě, to vše bez pomoci léků, drog a agresivního chování
- Rozvíjet osobnost žáka, posilovat jeho pozitivní vlastnosti
- Učit žáky rozlišovat dobré a špatné chování
- Nadále seznamovat žáky s nebezpečím návykových látek
- Podporovat spolupráci a zdravou soutěživost mezi třídami i jinými školami při školních akcích
- Podporovat v dětech uctivý vztah ke starším spoluobčanům
- Vést děti k toleranci ke spoluobčanům jiné národnosti, jiného životního stylu či náboženského vyznání
- Vést děti ke správnému využívání výpočetní techniky, vést osvětu o sociálních sítích, jejich využívání, ale i zneužívání
- Podpořit v dětech toleranci v oblasti partnerských vztahů, podat informace o rizikovém sexuálním chování

Krátkodobé cíle

viz. Preventivní program školy

4 Strategie školy

Vztah pedagog – žák

Pedagog buduje vzájemnou důvěru s žákem pomocí respektujícího přístupu. Pedagog se zajímá o žáka, podněcuje dialog, využívá metody aktivního naslouchání a vyvaruje se komunikačních bloků při řešení konfliktů. Pedagog získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Žáci ve vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami v rámci projektových dnů. Pedagog věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu a třídnické hodiny, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe, aktuálními tématy a tématy primární prevence.

Celoškolní projekty navíc podporují spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají konstruktivní a srozumitelnou zpětnou vazbu od učitele.

Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. U velkého množství žáků podpořeno IVP.

Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Pedagogové nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace či tripartitní schůzky a třídní schůzky. Rodiče mají možnost zúčastnit se veřejných školních akcí, setkávat se pravidelně se svými učiteli, poznávat tak prostředí školy a lépe tak chápat potřeby svých dětí ve škole. Škola je otevřeným místem pro setkávání členů rodiny a pedagogů. Škola je v programu "Rodiče vítáni" a je tedy otevřena různým formám spolupráce a setkávání s rodiči i celými rodinami.

Pedagogická diagnostika

Pedagog věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá

příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči, metodikem prevence, výchovným poradcem a spolupracujícím školním psychologem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (SPC aj.).

5 Okruhy prevence

Okruhy vychází z Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28). Preventivní aktivity jsou podrobněji rozepsány v preventivním programu školy.

- Záškoláctví
- Zdravá strava, poruchy příjmu potravy:
- Tělo - co mi škodí:
- Nová náboženská hnutí:
- Vandalismus:
- Bezpečně na internetu
- Patologické hráčství
- Agrese
- Rizikové sporty
- Rasismus
- Zneužívání

6 Personální zajištění školy

Metodik prevence

Na škole působí metodička prevence. Koordinuje společně s vedením školy a ŠPP aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech, setkává se i se žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikují s pedagogy a sbírají podněty. Viz. Program poradenských služeb ve škole.

Výchovný poradce

Na škole působí výchovná poradkyně, která úzce spolupracuje s ŠPP a s vedením školy na preventivních aktivitách. Její kompetence a vymezení práce viz. Program poradenských služeb ve škole.

Spolupracující školní psycholog

Na školu dochází minimálně 1x měsíčně spolupracující školní psycholog, která úzce spolupracuje s ŠPP a s vedením školy.

Nabízí pomoc rodičům i žákům, aktivně se podílí na vyhledávání situací, které je třeba řešit. Jeho kompetence a vymezení práce viz. Program poradenských služeb ve škole.

Třídní učitelé

Spolupracují na realizaci preventivních aktivit, monitorují situaci ve třídě. Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů výchovného poradce a metodika prevence. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (e-mail, telefon).

Ředitel školy a vedení školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování u žáků. Sleduje problémy v kontextu celé školy, činí personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů. Vytváří vhodné podmínky pro realizaci preventivních aktivit (materiální, personální, časové) a spolupracuje s poradenským týmem.

Ostatní pedagogičtí pracovníci

Ve výuce svých předmětů provádějí primární prevenci. Spolupracují na realizaci preventivních aktivit. Spolupracují při realizaci volnočasových aktivit.

Odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi, obrací se na ně v případě potřeby: - SPC, PPP, SVP Kolín, OSPOD, Linka bezpečí, Policie ČR, Hasiči, Záchraná služba, Městská policie, NZDM Klub Zvonice v Poděbradech.

7 Síť spolupracujících organizací

Krajský metodik prevence

Ing. Pavla Hemerková, hemerkova@kr-s.cz, telefon: 257 280 314

Okresní metodik preventivních aktivit

Mgr. David Edr, DiS. , telefon: 315 623 045, mobil: 775 623 045, edr@pppsk.cz

SPC Poděbrady

PhDr. Dana Marková, dana.markova@spec-skola.cz, telefon: 603 513 949, www.spec-skola.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Nymburk

nymburk@pppsk.cz, telefon: 325 512 667, www.pppstredoceska.cz

SVP Kolín

info@svp-kolin.cz, telefon: 777 738 794, www.svp-kolin.cz

OSPOD Poděbrady

www.mesto-podebrady.cz/odbor-socialni-pece-a-zdravotnictvi/os-1005

Linka bezpečí (bezplatná)

pomoc@linkabezpeci.cz, telefon: 116 111

Policie ČR - 158

Hasiči - 150

Záchranná služba - 155

Integrovaný záchranný systém - 112

8 Hodnocení

Na konci školního roku 2028/2029 vyhodnotíme dlouhodobou preventivní strategii školy, analyzujeme výskyt řešených situací rizikového chování na škole. Po analýze výsledků zjistíme účinnost, popřípadě změníme její nastavení na další období podle aktuálních problémů. Strategie je vyhodnocována evaluací Preventivního programu školy, který se aktualizuje každý rok a výsledky vkládáme elektronicky do Systému výkaznictví.